

Joost Westerbeek, iPad-vleeskuikenhouder in Oost-Duitsland:

‘Managen op basis van data in plaats van gevoel’

Joost en zijn vrouw Esther Westerbeek houden, op 700 kilometer van het Drentse Wijster, 410.000 vleeskuikens in Oost-Duitsland. Achter zijn iPad bekijkt Joost meerdere keren per dag de voer- en wateropname. „Door beslissingen te nemen op basis van data in plaats van gevoel hebben we ons bedrijf sinds weten te ontwikkelen”, zegt de iPad-vleeskuikenhouder.

De route naar het vleeskuikenbedrijf van de familie Westerbeek gaat over kronkelende oude landweggetjes, die bijna parallel lopen aan de Poolse grens in het noordoosten van Duitsland. Tussen de oude, kleine boerderijtjes her en der in het landschap valt de vleeskuikenhouderij van de Drentse eigenaren op door de moderne en opvallend verzorgde uitstraling. Alle daken van de zes vleeskuik-

kenstallen liggen op de zuidkant vol met zonnepanelen. De stallen staan drie aan drie tegenover elkaar en zijn voorzien van een schone en vuile weg. „Hoe oud denk je dat de kuikens nu zijn”, vraagt Joost Westerbeek. Hij wacht het antwoord op zijn vraag niet af. „Vijf weken”, glimlacht hij. „Dankzij de schoorstenen achter onze met lengteventilatie uitgeruste stallen zijn onze kui-

kens in de nabije omgeving nauwelijks te ruiken. Ambtenaren vragen mij regelmatig waarom ze altijd worden uitgenodigd als de kuikens klein zijn. Dan moet ik uitleggen dat je onze kuikens de hele ronde nauwelijks kunt ruiken omdat het emissiepunt op 14,5 meter hoogte ligt.” Joost (41) Westerbeek is samen met zijn vrouw Esther (40) eigenaar van Agrar Westerbeek GmbH. Hier in het Noord-

◀ „Ik ga iedere week naar Duitsland, maar mijn medewerkers kunnen zich prima redden zonder mij”, zegt iPad-vleeskuikenhouder Joost Westerbeek.

De binnenkant van één van de grote stallen in Wilsickow. „We hebben alle stallen exact hetzelfde ingericht omdat dat makkelijker werkt voor onze medewerkers”, zegt Westerbeek.

oost-Duitse Wilsickow – op 700 kilometer vanaf hun huis in het Drentse Wijster – houden ze sinds februari 2013 in zes identieke stallen 300.000 vleeskuikens. Op 4 en op 40 kilometer vanaf Wilsickow hebben ze nog twee locaties; op elke locatie houden ze nog eens 55.000 vleeskuikens in twee stallen. „Ik rijd iedere maandag of dinsdag vanaf ons huis in Wijster in ruim zes uur naar Wilsickow en ga op donderdag of vrijdag weer terug. Maar ook al zou ik niet komen, dan redden onze vier medewerkers zich prima.”

Drie medewerkers

In augustus bezocht hij zijn drie vleeskuikenbedrijven ruim een maand lang niet omdat hij met zijn gezin op vakantie was en er jonge kuikens zaten op de grootste locatie. Drie medewerkers verzorgen de 300.000 vleeskuikens op het grote bedrijf in Wilsickow en de 55.000 kuikens op het bedrijf 4 kilometer daar vandaan. Een parttime medewerker, die halve dagen werkt, verzorgt de kuikens op de locatie

op 40 kilometer afstand van Wilsickow. „De dagen dat ik in Duitsland ben, verricht ik alle voorkomende werkzaamheden. Ik ga niet de grote baas uithangen, maar ben in die dagen van 's morgens tot 's avonds aan het werk. Meestal loop ik 's avonds nog een extra controlerondje door alle stallen omdat ik overdag veel telefoontjes krijg. We zijn een hecht team. Onze medewerkers voelen dat ook zo.” Sinds de start in 2013 kende Westerbeek nog geen personeelsverloop. Vorig jaar nam hij voor het grote bedrijf een derde medewerker aan. „Mijn oudste medewerker van 61 blijft nog wel een paar jaar bij ons. Maar door iemand van 40 aan te nemen, hebben we iemand achter de hand voordat hij met pensioen gaat. Bovendien zijn we meestal wel ergens iets aan het bouwen zodat er genoeg werk is voor iedereen.” Westerbeek – die door de week in zijn huis op zijn bedrijf in Wilsickow slaapt – ziet het niet zitten om Wijster te verlaten en zich definitief in Noordoost-Duitsland te vestigen. „Nu kan ik in het week-

end echt even afstand nemen van mijn bedrijf. Even de stallen inlopen is er dan niet meer bij. Ik kijk dan alleen meerdere malen op de iPad of de verdeling van de kuikens goed is en de water- en voeropname op peil blijft. Door in het weekend even afstand te nemen, ben ik door de week weer extra gemotiveerd.” Bovendien zien zijn vrouw Esther en hun vier dochters het niet zitten om te verhuizen naar het noordoosten van Duitsland. „Een nadeel van ons bedrijf is dat je een dubbel leven hebt. Een leven in Wijster en een leven in Noordoost-Duitsland. Daardoor moet je regelmatig een verjaardag of een feestje aan je voorbij laten gaan. Ik kan namelijk niet op twee plaatsen tegelijk zijn”, zegt hij met een ietwat beteuterd gezicht.

Van adviseur naar boer

Westerbeek werkte na zijn opleiding aan de Hogere Agrarische School zestien jaar lang bij Agrifirm als buitendienstmedewerker in de pluimveehouderij. ▶

Bedrijfsgegevens

Joost (41) en zijn vrouw Esther (40) Westerbeek uit het Drentse Wijster houden 410.000 reguliere vleeskuikens op drie bedrijven in Oost-Duitsland. Op hun grootste locatie in Wilsickow houden ze 300.000 vleeskuikens in zes identieke stallen. Op 4 en op 40 kilometer vanaf Wilsickow hebben ze nog twee locaties; op elke locatie houden ze nog eens 55.000 vleeskuikens in twee stallen. Westerbeek heeft vier medewerkers waarvan drie fulltime en één parttime, die de kuikens verzorgen.

De eerste acht jaar begeleide hij als vleeskuikenspecialist vleeskuikenhouders en de laatste acht jaar adviseerde hij opfokkers en houders van vleeskuikenouderdieren. „Als buitendienstmedewerker geef je pluimveehouders adviezen wat je zou doen als het jouw bedrijf was geweest. In die functie moet je de ambitie hebben om je eigen pluimveebedrijf te runnen. Toen wij die kans kregen, hebben we dat gedaan.“ Een jaar of negen geleden kreeg Westerbeek voor het eerst het idee om voor zichzelf te beginnen. Hij besprak zijn ideeën uitvoerig met zijn vrouw Esther en zij stond er vanaf het begin voor de volle honderd procent achter. Na een inventarisatie van de mogelijkheden leek Oost-Duitsland hen de beste optie. „In Oost-Duitsland kregen we destijds 25 procent subsidie om ons bedrijf op te starten. Dankzij dat startkapitaal konden we zes stallen voor 300.000 vleeskuikens bouwen.“

De pluimveehouder betrok Nederlandse pluimveespecialisten op gebied van klimaat en huisvesting bij de nieuwbouw van de stallen. Tot nu toe heeft Westerbeek nog geen spijt van zijn keuze voor Noordoost-Duitsland. „Door de lage pluimveedichtheid hebben we in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Emsland nauwelijks last van ziektedruk. Daarom enten we op onze kleine bedrijven niet meer tegen IB. Ook enten we op die twee locaties sinds ruim een jaar met een licht vaccin tegen Gumboro in plaats van met een zwaar vaccin. Tot nu toe gaat dat goed.“ Zo groeien de kuikens op beide kleine locaties harder dan op de grote locatie omdat deze geen last hebben van een ent-reactie. Op de grote locatie ent hij met zware vaccins tegen Gumboro en IB QX. „Op het grote

bedrijf is meer ziektedruk. Bovendien wordt door het uitladen de kans op ziekte-insleep vergroot.

Alles hetzelfde

Na een vergunningaanvraag van ruim vier jaar begon Westerbeek in februari 2012 met de bouw. In februari 2013 was de nieuwbouw van de zes stallen voor elk 50.000 vleeskuikens afgerond, waarna hij ze in gebruik nam. In alle stallen werkt hij met exact dezelfde inrichting. „In mijn jaren als voervoorlichter heb ik veel stallen gezien. Voor de nieuwbouw heb ik goed nagedacht over de inrichting. Bovendien werkt het voor ons personeel makkelijk om in alle stallen met dezelfde inrichting en dezelfde pluimveecomputer te kunnen werken“, motiveert hij.

Ondertussen boerde Westerbeek goed in Duitsland waardoor hij in 2014 een tweede en in 2015 een derde bestaande locatie kon kopen. De ondernemer had liever compleet nieuw gebouwd. Maar door de strenge regelgeving is nieuwbouw in Duitsland sinds een paar jaar vrijwel onmogelijk geworden. „Het dak, de spanten en de isolatie waren nog goed, maar voor de rest hebben we beide stallen in 2014 en ook in 2015 gesloopt en compleet nieuw opgebouwd.“ Daardoor kon hij bouwen zoals hij dat zelf voor ogen had. Opmerkelijk is dat de stalvloeren van Westerbeek geen dilatatievoegen hebben. „In Nederland bouwen ze eerst de muren en storten ze daarna de vloer. Dan moet je aan alle zijanten wel een voeg houden zodat de muur kan uitzetten. Wij hebben die voegen niet omdat we eerst de vloer storten en daarop de muren en spanten plaatsten. Daardoor gaat er ook geen vuil in

die voeg zitten.“ Ondanks deze manier van bouwen hebben de vloeren, net als andere vleeskuikenstallen, wel barsten. Op één van de twee kleine locaties kon hij niet zo bouwen omdat de muren bleven staan. Daar zit wel die voeg. „Ik ben nog steeds blij dat we dat op de andere locaties niet hebben“, zegt Westerbeek met een grote glimlach op zijn gezicht. Met het oog op de koude winters – soms kan het opeens min 20 graden Celsius worden – koos hij voor een muurdikte van 30 centimeter. Dat is relatief dik. In Nederland wordt meestal voor een muurdikte van 22 centimeter gekozen. Verder werkte hij met houten spanten omdat deze goedkoper waren dan stalen spanten. Ook is de spantenconstructie wat steviger dan in Nederland omdat er 's winters een dik pak sneeuw kan vallen. Door de dikkere muren en zwaardere spantconstructie liggen de bouwkosten met ongeveer 16 euro per dierplaats een stukje hoger dan in Nederland.

iPad-vleeskuikenhouder

Westerbeek heeft in al zijn stallen een camera hangen. „Ik kijk meerdere malen per dag op mijn iPad of de verdeling van de kuikens goed is. Als die niet goed is en als de water- of voeropname opeens veel verschilt van de dag ervoor, laat ik mijn medewerkers weten dat ze die stal in de gaten moeten houden. Want dan is er meestal iets aan de hand.“ De pluimveehouder verzamelt op zijn iPad de data van alle afgeleverde koppels. „Door te vergelijken kan ik na 7 dagen meestal al op een paar gram nauwkeurig voorspellen hoeveel de eerste uitladers op dag 30 wegen.“ Cijfers vindt hij erg belangrijk. „Ik neem beslissingen op basis van data in plaats van op gevoel.

De binnenkant van één van zijn kleine stallen. „De Cobb 500-kuikens zagen er op het oog goed uit. Qua voederconversie en uitval konden ze echter lang niet mee met de Ross 308.” Westerbeek wil voorlopig alleen nog Ross 308-kuikens ontvangen.

Daardoor hebben we ons bedrijf de afgelopen jaren weten te ontwikkelen.” Het afgelopen jaar bestonden een paar koppels voor de helft uit Cobb 500-kuikens naast de Ross 308. „De Cobb kuikens groeiden harder en toen ik door de stal liep, zei mijn gevoel dat ze er goed uitzagen. Nadat ik de data analyseerde kwam ik erachter dat de voederconversie 4 punten slechter was op 1.500 gram, en de uitval 0,5 tot 1 procent hoger lag omdat ze meer pootproblemen hadden.” Westerbeek wil de komende tijd daarom geen Cobb-kuikens meer ontvangen. De vleeskuikenhouders werkt met drie voerfabrikanten zodat hij de resultaten kan vergelijken. Twee voerfabrikanten liggen qua resultaten dicht bij elkaar. De derde blijft de laatste ronden wat achter. Het vergelijken van cijfers doet hij dagelijks achter zijn iPad. Daarom noemt Westerbeek zichzelf een iPad-vleeskuikenhouders.

15 euro beuren voor mest

Naast vergelijken van cijfers hecht hij ook veel belang aan hygiëne. Zo moeten zijn medewerkers en erfbetreders altijd verplicht douchen voordat ze de stallen betreden. „Voervoorlichters komen bij ons nauwelijks de stal in.” Bij problemen en vragen komen er externe adviseurs op gebied van klimaat of diergezondheid die geen commercieel belang hebben bij de producten die Westerbeek gebruikt. „We doen iedere ronde hetzelfde.” Zo verstrekken zijn medewerkers de kuikens de eerste drie dagen altijd Lincospectin. De pluimveehouder ziet niets in toevoegingen aan het water tijdens de ronde. „De waterkwaliteit moet gewoon goed zijn en dan zijn al die toevoegingen niet nodig.”

Technisch draait Westerbeek erg goed. De vleeskuikenhouders zet tussen de 21 en 23 kuikens per vierkante meter op. Na 30 dagen laadt hij de eerste kuikens op een kleine 1,7 kilo uit en na een 35 dagen laadt hij de stal leeg op eindgewichten die tussen de 2,4 en 2,5 kilo liggen. De pluimveehouder werkt momenteel op al zijn drie bedrijven met een strakke 6-weekse planning. Iedere twee weken zet hij op één van zijn locaties op maandag kuikens op. „In de zomer hebben we op beide kleine locaties tijdelijk met een 5-weekse planning gewerkt. Maar dat werd te druk voor het personeel omdat we een keer tegelijk aan het afleveren waren op een kleine en de grote locatie.”

Het laden en uitrijden van de kuikens doet een Poolse laadploeg met een shovel van Westerbeek. Over de Poolse laadploeg is Westerbeek zeer te spreken. Zijn medewerkers schuiven ook de mest in iedere stal op een bult. Een lokale loonwerker haalt de mest op. De loonwerker haalt de mest zelf met een verreiker uit de stal. Waar zijn collega's in Nederland 15 euro per ton moeten betalen, beurt Westerbeek 15 euro per ton omdat akkerbouwers in Oost-Duitsland een gebrek hebben aan goede mest. Het schoonspuiten van de stallen besteedt Westerbeek uit. „Mijn medewerkers zepen alle stallen in en spuiten de kleine dingen zoals de laarzen en voerlokalen.”

Duur bouwen in Polen

Aangezien alles op zijn drie locaties goed draait, is de ondernemende Westerbeek toe aan de volgende stap. Het liefst zou hij een nieuw bedrijf voor 400.000 kuikens bouwen in de buurt van Wilsickow in het Noordoosten van Duitsland. Door

de regelgeving is dat echter niet mogelijk. Daarom ging de pluimveehouder op zoek naar andere mogelijkheden. Zo sprak hij met de Nederlandse ambassade in Polen om de mogelijkheden in Polen te onderzoeken. „Iedereen roept elkaar maar na dat de Poolse vleeskuikensector almaar blijft groeien. Maar ik denk dat aan die groei voorlopig een einde is gekomen. Wij merken dat het erg lastig is om nieuw te kunnen bouwen in Polen. Zo is het rentetarief ruim 3 procent hoger dan in Duitsland en bedragen de bouwkosten ruim 17 euro per dierplaats. Waar haal je het voordeel dan vandaan”, vraagt Westerbeek zich schouderophalend af. „Nieuwbouw moet economisch wel uit kunnen.”

De pluimveehouder wil graag blijven groeien en kijkt momenteel ook naar bestaande locaties rondom zijn bedrijf in Wilsickow in het noordoosten van Duitsland. „Als we een interessante locatie tegenkomen, willen we die graag overnemen.” Omvang is volgens Westerbeek erg belangrijk. „Massa is kassa. Wij leveren iedere zes weken drie koppels vleeskuikens af. Doordat we zo groot zijn, kunnen we zaken goed intern vergelijken en daardoor een keer wat proberen, zoals ander voer of een ander ras. Ook kunnen we financieel een mindere tijd overbruggen omdat we ook geprofiiteerd hebben van goede tijden.” ■

Tekst: Tom Schotman

Beeld: Familie Westerbeek en Tom Schotman

Heeft u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@pluimveeweb.nl of tel. 0314 - 62 64 38